

Sygnatura akt II Ca 1586/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Łoboz (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Grzegorz Buła SR (del.) Krzysztof Lisek
Protokolant:	Ewelina Hazior

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. W. (1)

przeciwko J. W. (1), J. W. (2), A. C.

i M. W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie

z dnia 25 kwietnia 2013 r., sygnatura akt I C 260/11/S

1. zmienia zaskarżony wyrok w następujący sposób:

- w punkcie I-szym w miejsce kwoty: „2.471,75 (dwa tysiące czterysta siedemdziesiąt jeden 75/100)” wpisuje kwotę: „ 13 971,75 zł (trzynaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt pięć groszy)”,

- w punkcie III-cim w miejsce kwoty: „1.584 (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt cztery) złotych” wpisuje kwotę: „292,80 zł (dwieście dziewięćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt groszy)”,

- w punkcie IV-tym w miejsce kwoty: „1.003,68 (tysiąc trzy 68/100) złotych” wpisuje kwotę: „2591,86 zł (dwa tysiące pięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt sześć groszy)” oraz eliminuje słowo : „solidarnie”,

-w punkcie V-tym w miejsce kwoty: „ 1948,32 (tysiąc dziewięćset czterdzieści osiem 32/100)” wpisuje kwotę: „360,14 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych czternaście groszy)”;

2. oddala dalej idącą apelację;
3. zasądza od powoda na rzecz pozwanej A. C.kwotę 146,40 zł (sto czterdzieści sześć złotych czterdzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;
4. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 1295,93 zł (jeden tysiąc dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze) brutto tytułem wynagrodzenia adwokat D. D. jako pełnomocnika z urzędu powoda w postępowaniu odwoławczym;
5. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie na rzecz adwokat D. D. kwotę 180,07 zł (sto osiemdziesiąt złotych siedem groszy) brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
6. nakazuje ściągnąć od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie kwotę 619,87 zł (sześćset dziewięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt siedem groszy) tytułem uiszczenia części opłaty sądowej od apelacji, od której powód był zwolniony.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 marca 2011 r. wniesionym przeciwko pozwanym J. W. (1), J. W. (2), A. C.i M. W.- powód K. W. (1) domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci ugody sądowej zawartej w dniu 21 grudnia 2006 r. pomiędzy pozwanymi a B. W. (1), D. W. (1) i M. W. (1) w sprawie X Cupr 339/06/S.

W odpowiedzi na pozew pozwana A. C. wniosła o oddalenie powództwa – w części obejmującej żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – ugody z dnia 21 grudnia 2006 r. w zakresie jej punktu 3. Pozwana wniosła ponadto o zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany M. W. wniósł pismo z dnia 27 lutego 2013 r., w którym nie sformułował żadnych twierdzeń, zarzutów ani wniosków dowodowych. Pozostali pozwani nie zajęli stanowiska w sprawie.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, Wydział I Cywilny pozbawił w pkt I wykonalności tytuł wykonawczy – ugodę sądową z dnia 21 grudnia 2006 r. zawartą przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie w sprawie X Cupr 339/06/S zaopatrzoną w klauzulę wykonalności w zakresie punktów trzeciego, czwartego i siódmego postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2009 r. zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 maja 2010 r. co do obowiązku zapłaty objętego punktami: czwartym i siódmym ugody oraz trzecim do kwoty 2.471,75 złotych przez powoda K. W. (1) na rzecz pozwanych J. W. (1), J. W. (2), A. C.i M. W.; w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt II), zasądził w pkt III od powoda K. W. (1) na rzecz pozwanej A. C. kwotę 1.584 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania; w pkt IV zasądził od pozwanych J. W. (1), J. W. (2), A. C.i M. W. solidarnie na rzecz powoda K. W. (1) kwotę 1.003,68 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz w pkt V przyznał od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie na rzecz adw. D. D. kwotę 1.948,32 zł tytułem pozostałej części wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi K. W. (1) z urzędu.

Jako bezsporne okoliczności w sprawie Sąd przyjął, iż w dniu 21 grudnia 2006 r. w sprawie I X Cupr 339/06/S doszło pomiędzy powodami w tamtej sprawie J. W. (1), J. W. (2), A. C.i M. W., a pozwanymi B. W. (1), K. W. (1), D. W. (1) i M. W. (2) do zawarcia ugody sądowej. Ugoda ta w zakresie punktów 3, 4, i 7 została zaopatrzona w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2009 r. zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 marca 2010 r., II Cz 562/10.

Poza sporem było, iż wpłaty w związku z realizacją ugody były dokonywane na konto uprawnionego do odbioru tych kwot ustanowionego przez współwłaścicieli administratora,

tj. (...) s.c. Niesporne było również, iż I rata w kwocie 4000 zł wynikająca z punktu 1 ugody sądowej z dnia 21 grudnia 2006 r. była uregulowana terminowo. Niewątpliwie jest także, iż B. W. (1) posiadała w stosunku do pozwanych wierzytelność w wysokości 2.471,75 zł – a wynikającą z orzeczeń sądów z 2011 r. wydanych w sprawie I C 781/09/S.

W pozostałym zakresie, w oparciu o przedłożone do akt dokumenty oraz zeznania świadka B. K.i w niewielkim zakresie zeznania pozwanego M. W.Sąd ustalił, iż w sprawie X Cupr 339/06/S J. W. (1), J. W. (2), A. C.

i M. W.– współwłaściciele nieruchomości położonej w K.przy ul. (...)domagali się od pozwanych B. W. (1), D. W. (1), K. W. (1)i M. W. (2)zasądzenia kwoty 26.096,19 zł wraz z odsetkami od dnia 10 maja 2006 r. do dnia zapłaty z tytułu zaległości w opłatach za zajmowanie mieszkanie w nieruchomości będącej własnością powodów, które od maja 2003 r. B. W. (1), D. W. (1), K. W. (1)i M. W. (2)zajmowali bez tytułu prawnego. Roszczenie obejmowało także opłaty za media i skapitalizowane odsetki za opóźnienie.

W wyniku tego postępowania strony podpisały w dniu 21 grudnia 2006 r. przed sądem ugodę, w której wierzyciele odstąpili od części swoich roszczeń, co uzależnili od terminowej zapłaty dwóch pierwszych rat. W punkcie 1. ugody B. W., D. W., K. W. i M. W. zobowiązali się solidarnie do zapłaty na rzecz J.W., J. W., M. W. i A. C. tytułem roszczeń dochodzonych w procesie kwoty 11.500 zł płatnej w czterech ratach:

- pierwsza w wysokości 4.000 zł w terminie do dnia 28.02.2007 r.,
- druga w wysokości 2.500 zł w terminie do dnia 30.04.2007 r.,
- trzecia w wysokości 2.500 zł w terminie do dnia 30.06.2007 r.,
- czwarta w wysokości 2.500 zł w terminie do dnia 31.08.2007 r.

Ponadto w punkcie 3 ugody B. W., D. W., K. W. i M. W. zobowiązali się solidarnie do zapłaty na rzecz J.W., J. W., M. W. i A. C. kwoty 16.577,96 zł w przypadku niezapłacenia do końca kwietnia 2007 r. dwóch wymagalnych rat w łącznej wysokości 6.500 zł.

W punkcie 4 ugody B. W., D. W., K. W. i M. W. zobowiązali się solidarnie do zapłaty na rzecz J.W., J. W., M. W. i A. C. w terminie do 31.12.2007 r. kwoty 4.000 zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu za okres od maja do grudnia 2006 r., przy czym roszczenie to nie było objęte sprawą X Cupr 339/06/S.

W punkcie 7 ugody B. W., D. W., K. W. i M. W. zobowiązali się solidarnie do zapłaty na rzecz J.W., J. W., M. W. i A. C. kwoty 800 zł tytułem opłat za media za okres od maja do grudnia 2006 r., przy czym ugoda nie określała terminu wymagalności tej należności. W ugodzie strony nie zdefiniowały momentu spełnienia świadczenia. Powyższa ugoda została zaopatrzona w klauzulę wykonalności w zakresie punktów 3, 4 i 7. W związku z realizacją ugody z dnia 21 grudnia 2006 r. powód dokonał następujących wpłat: - w dniu 28 lutego 2007 r. złożył polecenie przelewu kwoty 4.000 zł tytułem I raty ugody; - w dniu 30 kwietnia 2007 r. złożył polecenie przelewu kwoty 2.500 zł tytułem II raty ugody; - w dniu 2 lipca 2007 r. złożył polecenie przelewu kwoty 2.500 zł tytułem III raty ugody; - w dniu 31 sierpnia 2007 r. złożył polecenie przelewu kwoty 2.500 zł tytułem IV raty ugody. Ponadto w dniu 2 stycznia 2008 r. powód złożył polecenie przelewu kwoty 4.500 zł tytułem ugody, a w dniu 17 sierpnia 2010 r. złożył polecenie przelewu kwoty 800 zł tytułem opłaty za media za okres od maja do grudnia 2006 r. Druga rata wynikająca z punktu 1 ugody z dnia 21 grudnia 2006 r. wpłynęła na rachunek bankowy administratorów nieruchomości w dniu 2 maja 2006 r.

Pomiędzy pozwanymi w niniejszej sprawie a B. W. (1)toczył się również proces w sprawie o sygnaturze akt I C 781/09/S, w której wyniku na rzecz B. W. (1)zostały zasądzone koszty postępowania w kwocie 2.471,75 zł. Pismami z dnia 6 grudnia 2011 r. -odebranymi przez B. W. (1)w dniu 27 grudnia 2011 r.- J. W. (1), J. W. (2)i A. C.złożyli B. W. (1)oświadczenie o potrąceniu przysługującej im na podstawie punktu 3 ugody wierzytelności z wierzytelnością przysługującą przeciwko nim B. W. (1)w kwocie 2.471,75 zł. na podstawie orzeczeń wydanych w sprawie I C 781/09/S.

Z kolei pismem z dnia 25 marca 2013 r. pozwany M. W.oświadczył B. W. (1), iż potrąca wierzytelność w kwocie 823,75 zł przysługującą jej na podstawie wyroków w sprawie I C 781/09/S z wierzytelnością przysługującą mu względem B.

W. (1) na podstawie ugody w sprawie X Cupr 339/06/S. Przedmiotowe oświadczenie M. W. dotyczyło tych samych kosztów w kwocie 2.471,75 zł, co oświadczenie z dnia 6 grudnia 2011 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, iż roszczenie jest częściowo zasadne na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., albowiem w zakresie pkt 4 i 7 przedmiotowej ugody zdarzeniem mającym miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego, wskutek którego zobowiązanie wygasło, jest zapłata długu. Natomiast zdarzeniem tym w zakresie punktu 3 ugody – do kwoty 2.471,75 zł było potrącenie dokonane przez pozwanych J. W. (1), J. W. (2) i A. C. oświadczeniem z dnia 6 grudnia 2011 r. wobec B. W. (1). Sąd miał na uwadze, że jednym ze zdarzeń skutkujących wygaśnięciem zobowiązania jest potrącenie uregulowane w art. 498 § 1 k.c. Pozwana A. C. wskazała jako przesłankę ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci złożonego przez wierzyciela J. W. dłużnikowi solidarnemu oświadczenia o potrąceniu zawartego w piśmie z dnia 6 grudnia 2011 r. wzajemnej wierzytelności pieniężnych w wysokości 2.471,75 zł z wierzytelnością wynikającą z punktu 3 ugody z dnia 21 grudnia 2006 r., stanowiącą zwalczany tytuł wykonawczy. Okoliczności w postaci istnienia, wysokości i wymagalności pieniężnej wierzytelności pozwanych względem dłużnika solidarnego – B. W. (1) były w niniejszej sprawie poza sporem. Sporne było natomiast, czy istnieje wymagalna wierzytelność pozwanych względem powoda wynikająca z punktu 3 ugody. Zdaniem Sądu – wierzytelność wynikająca z punktu 3 ugody z dnia 21 grudnia 2006 r. nie wygasła, gdyż jak wynika z przedłożonych do akt – przelewów oraz okoliczności niespornych w postaci dat, w których środki pieniężne stanowiące zapłatę II-giej raty z punktu 1 ugody wpłynęły na rachunek wierzyciela, II rata została zapłacona po terminie. Druga rata w wysokości 2500 zł była płatna do 30/04/2007 r., przelew zaś został wykonany w dniu 30/04/2007 r., a w dniu 2/05/2007 r. nastąpiło uznanie rachunku wierzyciela. Stosując przepis art. 454 § 1 k.c. Sąd uznał, iż spełnienie świadczenia bezgotówkowego następuje w dniu uznania rachunku bankowego wierzyciela, skoro strony stosunku zobowiązaniowego nie postanowiły inaczej. Natomiast zgodnie z art. 358¹ § 1 k.c., jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna, spełnienie świadczenia następuje przez zapłatę, co w praktyce oznacza przekazanie określonej ilości pieniędzy z majątku dłużnika do majątku wierzyciela. Miejszem zaś spełnienia świadczenia bezgotówkowego jest siedziba banku (oddziału banku) prowadzącego rachunek wierzyciela. W konsekwencji miejscem spełnienia świadczenia jest miejsce, gdzie prowadzony jest bankowy rachunek wierzyciela, dokonanie bowiem wpisu na tym rachunku ("uznanie") jest równoznaczne z uzyskaniem przez wierzyciela możliwości rozporządzania odnośną kwotą, to zaś dopiero może być uznane za równoważne z "otrzymaniem" należności. Skoro więc II rata wynikająca z ugody nie została zapłacona w terminie, zaktualizował się obowiązek wynikający z punktu 3 ugody. Sąd uznał także, iż postanowienie zawarte w punkcie 3 ugody nie stanowi zastrzeżenia kary umownej na wypadek braku bądź nieterminowej realizacji świadczenia pieniężnego, co byłoby sprzeczne z art. 485 k.c. Ugoda w tym punkcie strony postanowiły o umorzeniu części długu pod warunkiem zawieszającym, którym było terminowe uregulowanie dwóch pierwszych rat. Wobec tego Sąd uznał, iż tytuł wykonawczy w postaci punktów 3, 4, i 7 ugody sądowej z dnia 21 grudnia 2006 r. zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 2 kwietnia 2009 r. zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 marca 2010 r., należało pozbawić wykonalności co do obowiązku zapłaty przez powoda K. W. (1) – na rzecz pozwanych – wierzycieli solidarnych w zakresie pkt 7, 4 w całości a w zakresie pkt 3 do kwoty 2.471,75 zł skutecznie potrąconej. Jednocześnie Sąd zważył, iż późniejsze oświadczenie o potrąceniu złożone przez M. W. było bezprzedmiotowe, gdyż jego dług wobec B. W. z tytułu zasądzonych kosztów, do którego zapłaty był zobowiązany z pozostałymi pozwanymi, już nie istniał wobec wcześniej złożonego oświadczenia o potrąceniu, skutkującego również wygaśnięciem wierzytelności wobec powoda i jego współdłużników solidarnych do wysokości przedstawionej do potrącenia kwoty.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c. mając na względzie, że powództwo było zasadne w 34%.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w części oddalającej powództwo (punkt II wyroku) oraz odpowiednio w części dotyczącej orzeczenia o kosztach procesu, w zakresie w którym od powoda K. W. (1) na rzecz pozwanej A. C. zasądzone zwrot kosztów postępowania w kwocie 1.584 zł (punkt III wyroku) oraz w zakresie w którym pełnomocnikowi z urzędu przyznano od Skarbu Państwa kwotę 1.948,32 zł, tytułem nie uwzględnionej w punkcie IV wyroku części wynagrodzenia (punkt V wyroku). Skarżący wniósł o zmianę wyroku w objętej zaskarżeniem części i uwzględnienie powództwa w zakresie, w którym zostało ono przez Sąd I instancji oddalone, co do obowiązku zapłaty

przez powoda K. W. (1) na rzecz pozwanych: J. W. (1), J. W. (2), M. W. i A. C. kwoty 14.106,20 zł. Ponadto domagał się zasądzenia od pozwanych, solidarnie na rzecz powoda kosztów postępowania w I instancji, w zakresie nie objętym punktem IV zaskarżonego wyroku oraz kosztów postępowania w II instancji. Pełnomocnik powoda ustanowiony z urzędu wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej, udzielonej powodowi z urzędu, a nie opłaconych w całości ani w części.

Apelacja zarzuciła:

A) naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 483 § 1 k.c. i nie uwzględnienie nieważności zastrzeżenia kary pieniężnej,

B) naruszenie przepisu postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nie wszechstronne rozważenie zebranego materiału dowodowego, niewłaściwe zinterpretowanie treści ugody zawartej przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt X Cupr 339/06/S i uznanie za wiarygodne zeznań świadka M. W., mimo że nie zawierały konkretnych informacji i nie znajdowały oparcia w innych dowodach, w tym - aktach Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie w sprawie X Cupr 339/06/S

C) błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na przyjęciu, że kwota 16.577,95 zł wynikająca z punktu 3 opisanej wyżej ugody odpowiadała długom powoda z tytułu najmu mieszkania.

Zdaniem powoda w pkt 3 ugody zastrzeżono karę pieniężną. Gdyby bowiem w punkcie 3 ugody zawarto warunkowe umorzenie zobowiązania to kwota z punktu 3 ugody powinna pozostawać w logicznej, matematycznej relacji w stosunku do kwot wynikających z pozostałych punktów ugody, a zwłaszcza w stosunku do kwot z punktów 1 i 7 ugody, jako tych, które dotyczyły przedmiotu postępowania w sprawie X Cupr 339/06/S, co jednak nie miało miejsca. Suma bowiem kwot z punktu 3 ugody oraz punktów: 1 i 7 ugody to 28.877,95 zł. Kwota ta nie odpowiada ani należności głównej (26.096,19 zł) ani należności głównej powiększonej o ustawowe odsetki liczone od dnia 10 maja 2006 roku do dnia 21 grudnia 2006 roku, czy też do dnia 01 maja 2007 roku (dzień następujący po tym, w którym miały być zapłacone dwie pierwsze raty, których nieterminowe uiszczenie miało spowodować powstanie obowiązku zapłaty kwoty z punktu 3 ugody). Poza tym w treści ugody, w tym zwłaszcza w treści punktu 3, nie zawarto żadnych sformułowań, które bezpośrednio lub pośrednio mogłyby wskazywać na to, że punkt 3 ugody obejmuje warunkowe umorzenie zobowiązania. W punkcie 4, 5, 6, 7 ugody strony wyraźnie nawiązały do rozliczeń z umowy najmu. Gdyby zatem punkt 3 ugody miał związek z tymi rozliczeniami znalazłoby to odzwierciedlenie w jego treści, tak jak miało to miejsce w przypadku punktów 4, 5, 6 i 7. Natomiast należności z punktu 1 ugody płatne były, jak wynika z treści tego punktu, „tytułem zaspokojenia roszczeń dochodzonych w procesie”. Tym samym przyjęć należy, że zapłata rat z punktu 1 ugody, na łączną kwotę 11.500 zł ostatecznie wyczerpywała całość roszczeń z tytułu opłat za zajmowane mieszkanie. Analiza akt X Cupr 339/06/S także nie daje podstaw do przyjęcia, że kwota 16.577,95 zł z punktu 3 ugody miała jakikolwiek związek z należnościami związanymi z zajmowaniem przez powoda mieszkania stanowiącego własność pozwanych. Nie wskazuje także na to również treść zeznań M. W.. W konsekwencji żaden z przeprowadzonych przez Sąd I instancji dowodów nie stwarza podstaw do przyjęcia, że w punkcie 3 ugody zawarto warunkowe umorzenie zobowiązania. Pozwani nie udowodnili zatem twierdzeń dotyczących warunkowego umorzenia zobowiązania, a zwłaszcza nie wykazali: podstawy prawnej z której miałyby wynikać wierzytelność w kwocie 16.577,96 zł, daty i okoliczności jej powstania oraz zasad jej wyliczenia. Poza tym apelacja zarzuca, iż Sąd I instancji nie odniósł się w żaden sposób do podnoszonego przez powoda zarzutu naruszenia art. 5 k.c.

W odpowiedzi na apelację pozwana A. C. wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego podnosząc w uzasadnieniu, iż w pkt. 3 ww. ugody zawarty został warunek dotyczący umorzenia części zobowiązania B. W. (1), D. W. (1), K. W. (1) oraz M. W. (2) względem J. W. (1), J. W. (2), M. W. i A. C.. Gdyby bowiem w pkt 3 ww. ugody zastrzeżona byłaby kara pieniężna, to zgodnie z art. 203 § 4 k.p.c. w zw. z art. 223 § 2 k.p.c. w zw. art. 483 § 1 k.c. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, Wydział X Grodzki uznałby zawarcie ww. ugody za niedopuszczalne, a w konsekwencji powyższego ugoda ta nie zostałaby zawarta. Jednocześnie bowiem powód nie wykazał w żaden sposób (zgodnie z art. 6 k.c.), aby strony postępowania

toczącego się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, Wydział X Grodzki (sygn. akt: X Cupr 339/06/S) postanowiły, iż kwota 11.500,00 z pkt 1 ww. ugody oraz kwota 800,00 zł z pkt 7 ww. ugody wyczerpywały wszystkie roszczenia pozwanych z tytułu najmu lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...)w K., a tym samym aby w pkt 3 ww. ugody zastrzeżona została kara pieniężna. W konsekwencji powyższego, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni pkt 3 ww. ugody, a zarzut powoda jest bezzasadny. Zdaniem pozwanej Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na prawidłowych oraz spójnych ustaleniach faktycznych. Pozwana podkreśliła przy tym, iż wykazanie podstaw powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 k.p.c. spoczywa na powodzie (art. 6 k.c.). W przypadku więc kwestionowania przez powoda istnienia obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym niebędącym orzeczeniem sądu ciężar wykazania bezzasadności roszczenia stwierdzonego tym tytułem obciąża powoda, który winien był w związku z tym wykazać, iż kwota 16.577,95 zł nie odpowiadała długom powoda z tytułu najmu lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...)w K..

Sąd Okręgowy co do stanu faktycznego wskazał, co następuje:

Analiza akt niniejszej sprawy oraz materiału dowodowego w postaci treści ugody sądowej stanowiącej tytuł wykonawczy, którego pozbawienia wykonalności dochodzi obecnie powód, w tym także zakres żądania pozwu w sprawie X Cupr 339/06/S i jego uzasadnienie faktyczne prowadzą do wniosku, iż Sąd Rejonowy poczynił częściowo nieprecyzyjne, a wręcz błędne ustalenia faktyczne. Wobec tego zarzut naruszenia art. 233 k. p. c. okazał się częściowo zasadny. W związku z tym Sąd Odwoławczy jako Sąd meriti zobowiązany był na mocy art. 382 k. p. c. zweryfikować ustalenia faktyczne warunkujące wydanie prawidłowego orzeczenia w sprawie opierając się przy tym na materiale dowodowym pozostającym w dyspozycji Sądu I instancji .

W oparciu o akta postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie pod sygn. X Cupr 339/06/S Sąd Okręgowy dokonał nieco odmiennych ustaleń faktycznych, mających istotny wpływ na ostateczne rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, jeśli chodzi o zakres przedmiotowy sporu w powyższej sprawie oraz jego odniesienie do ostatecznego rozstrzygnięcia w postaci przedmiotowej ugody stron zatwierdzonej przez Sąd.

Pozwem z dnia 10.05.2006 r. powodowie (aktualnie pozwani) J. W. (1), J. W. (2), A. C.i M. W.dochodzili od pozwanych B. W. (1), K. W. (1), M. W. (2) i D. W. (1) kwoty 26.096,19 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 maja 2006 r. do dnia zapłaty tytułem zapłaty czynszu i innych opłat w związku z zajmowaniem przez pozwanych lokalu stanowiącego współwłasność powodów. W związku z zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 22 maja 2006 r. (k. 19) powodowie zostali wezwani do sprecyzowania żądania w zakresie dochodzonych kwot, które stały się wymagalne po orzeczeniu eksmisji pozwanych. W wykonaniu tego zarządzenia powodowie ostatecznie sprecyzowali w dniu 3 lipca 2006 r., iż dochodzą łącznie kwoty 25.391,63 zł (k. 24), przy czym kwota ta została rozbita na kwotę 16.577,95 zł (k. 28) dochodzoną tytułem zaległości wynikających z nieopłaconego czynszu najmu i innych opłat wraz ze skapitalizowanymi odsetkami i kwoty tej dochodzili wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 10 maja 2006 r. do dnia zapłaty oraz powodowie wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 8.813,68 zł (k. 29) z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 11 lipca 2006 r. do dnia zapłaty.

Dowód: pozw, zarządzenie Przewodniczącego oraz pismo powodów precyzujące żądanie pozwu – k. 3, 19 i 23- 37 akt o sygn. X Cupr 339/06/S Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

Treść ugody zawartej pomiędzy stronami postępowania toczącego się pod sygn. X Cupr 339/06/S wskazuje, iż w pkt I strony przewidziały zobowiązanie pozwanych B. W. (1), K. W. (1), M. W. (2) i D. W. (1) do zapłaty kwoty łącznie 11 500 zł tytułem zaspokojenia roszczeń dochodzonych w tym procesie płatnych w czterech terminowych ratach. Natomiast na wypadek nie uiszczenia w wyznaczonym terminie dwóch pierwszych rat strony przewidziały w pkt 3 przedmiotowej ugody, iż pozwani mają wówczas zapłacić powodom kwotę 16.577,95 zł. W pozostałych natomiast punktach ugody jest mowa o odszkodowaniu za bezumowne korzystanie z lokalu przy ul. (...) (pkt 4 ugody) oraz opłatach za media (pkt 7 ugody). Z treści ugody wynika zatem, iż punkty 1 i 3 ugody dotyczą roszczeń za zaległy czynsz z tytułu zajmowania przez pozwanych powyższego lokalu, co pokrywa się z kwotą wskazaną w pozwie z tego tytułu – 16.577,95 zł. Wobec tego sens powyższej ugody jest taki, iż w drodze wzajemnych ustępstw powodowie są zobowiązani do zapłaty niższej

kwoty aniżeli dochodzona pozwem z tytułu opłat czynszowych (tj. 11 500 zł zamiast 16.577, 95 zł) , ale tylko pod tym warunkiem, iż zapłata tej kwoty nastąpi w wyznaczonym terminie. W przeciwnym bowiem razie powodowie zostali zobowiązani do zapłaty całej kwoty należnej z tytułu opłat czynszowych dochodzonej przez powodów w postępowaniu toczącym się pod sygn. X Cupr 339/06/ (tj. 16.577, 95 zł).

Dowód: ugoda k. 189-190 akt SR dla Krakowa – Śródmieścia o sygn. X Cupr 339/06/S

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części.

Opierając się na poprawionych i doprecyzowanych ustaleniach faktycznych poczynionych na etapie postępowania apelacyjnego należy dojść do wniosku, iż jakkolwiek argumenty apelacji w większości nie są trafne, to jednak zasadniczo apelacja musi odnieść częściowo zamierzony skutek w postaci zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci ugody sądowej z dnia 21 grudnia 2006 r. zawartej przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie do sprawy X Cupr 339/06/ w zakresie również jej punktu 3. Identyfikując w sposób prawidłowy zakres roszczenia dochodzonego w sprawie zakończonej powyższą ugodą poprzez ostateczne sformułowanie jego podstawy faktycznej, nie może budzić wątpliwości sens powyższej ugody, której brzmienie musi zostać rozumiane w oparciu o pełną treść tego tytułu wykonawczego. Gdyby bowiem wrywkowo interpretować zapis pkt 3 ugody, możnaby sądzić – tak jak zarzuca apelacja – iż kwota 16577,95 zł stanowi karę umowną zastrzeżoną na wypadek nie wykonania zobowiązania określonego w pkt 1 ugody, co stanowiłoby z mocy art. 58 k. c. w zw. z art. 485 k. c. zastrzeżenie nieważne. Jednakże odniesienie treści ugody do ostatecznie sprecyzowanego żądania pozwu, które wskazuje, iż przedmiotem postępowania o sygn. X Cupr 339/06/S było między innymi roszczenie dochodzone tytułem opłat czynszowych za zajmowane przez pozwanych mieszkanie należące do powodów w tamtej sprawie w wysokości 16.577, 95 zł (k. 24 i 28 akt X Cupr 339/06/S) prowadzić musi do jednoznacznego wniosku, iż zamiarem stron zawierających ugode, której istota sprowadza się do zakończenia sporu sądowego w drodze wzajemnych ustępstw - było, aby pozwani zapłacili niższą kwotę, aniżeli rzeczywiście należna była powodom z tytułu zaległości czynszowych

(tj. 11.500 zł), której płatność została określona ratalnie pod tym tylko warunkiem, iż poszczególne raty zostaną zapłacone w ściśle określonym terminie pod rygorem żądania całej należności przysługującej powodom w kwocie 16577, 95 zł, gdyż taka kwota została ostatecznie sprecyzowana w żądaniu pozwu. W związku z tym literalne brzmienie treści ugody, odnoszone jednak do całości jej postanowień oraz do przedmiotu postępowania, w którym została zawarta nie pozostawia wątpliwości, na jakiej podstawie strony określiły w pkt 3 ugody kwotę 16.577, 95zł. Nie jest zatem tak, jak sugeruje apelacja, iż kwota ta jest oderwana od stosunku najmu łączącego strony w postępowania w sprawie X Cupr 339/06/S, albowiem wprost wynika ona z żądania pozwu dochodzonego z tytułu zaległości czynszowych. Wobec tego ugoda sądowa służąca zakończeniu sporu opierała się na obustronnych ustępstwach, które podlegały kontroli Sądu zatwierdzającego ugode. Podkreślić należy, że w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie jest dopuszczalne badanie tytułu wykonawczego, jakim jest ugoda sądowa, pod względem jego zgodności z prawem oraz zasadami współżycia społecznego, skoro została ona już uznana za zgodną z prawem przez Sąd, przed którym została zawarta (art. 148 k. p. c.). Niezależnie od powyższego, analiza akt postępowania, w którym doszło do jej zawarcia, wskazuje na logiczne sformułowanie jej postanowień, z których wynika, iż kwota 16.577, 95 zł nie stanowi zastrzeżenia kary umownej, a jedynie wysokość pełnego świadczenia dochodzonego pozwem z tytułu opłat czynszowych. Dokonując bowiem wykładni treści ugody, która zawiera oświadczenia woli każdej ze stron procesu, należy opierać się na treści art.65 k. c., a zatem poza jej dosłownym brzmieniem należy badać zamiar stron i cel składanych oświadczeń. Wyinterpretowanie zaś sensu powyższej ugody, w tym w szczególności spornego pkt 3 dokonuje się poprzez odniesienie treści tego postanowienia do żądania pozwu oraz pozostałych postanowień ugody, które jedynie w pkt 1 dotyczą należności czynszowych, w pozostałych zaś punktach dotyczą bądź należności za media, bądź roszczenia odszkodowawczego za bezumowne korzystanie przez pozwanych z lokalu, który to zapis w pkt 7 bezpośrednio dotyczy tej części żądania pozwu, która wskazuje na taką właśnie podstawę faktyczną. Na skutek poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych, z których wynika, iż kwota 16 577,95 zł stanowi

roszczenie dochodzone pozwem w sprawie X Cupr 339/06/S z tytułu należności czynszowych, odczytanie pełnej treści ugody nie nastręcza trudności.

Mając na uwadze, iż pozostałe okoliczności faktyczne w sprawie nie były kwestionowane na etapie postępowania apelacyjnego, przyjąć należy, iż żądanie określone w pkt 1 ugody do kwoty 11.500 zł zostało przez powoda faktycznie uiszczone w całości, tyle tylko że zapłata drugiej raty nastąpiła z uchybieniem przewidzianego terminu, albowiem uznanie rachunku bankowego wierzyciela nastąpiło z dwudniowym opóźnieniem. Uznając w tym zakresie rozważania prawne Sądu Rejonowego za zasadne, znajdujące potwierdzenie w tezie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 04.01.1995 r. III CZP 164/94, OSN – Izba Cywilna rok 1995, Nr 4, poz. 62 , przyjąć trzeba, iż uchybienie to zaktualizowało obowiązek nałożony na powoda w pkt 3 ugody, a zatem dochodzenie przez pozwanych kwoty 16577, 95 zł było co do zasady słuszne. Jednocześnie jednak zaistniała podstawa z art. 840 § 1 pkt 2 k. p. c. w postaci zapłaty należności objętej pkt 3 ugody w związku z uiszczeniem przez powoda po powstaniu tytułu egzekucyjnego kwoty 11.500 zł stanowiącej częściowe zaspokojenie roszczenia z tytułu należności czynszowych. Ponieważ żądanie pozwu w niniejszej sprawie opierało się na twierdzeniu, iż zdarzeniem, w związku z którym tytuł wykonawczy powinien zostać pozbawiony wykonalności, jest spełnienie świadczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym w postaci ugody sądowej z dnia 21 grudnia 2006 r. nie ma żadnych przeciwwskazań, aby w granicach tak określonej podstawy faktycznej roszczenia pozbawić wykonalności powyższy tytuł wykonawczy w części obejmującej zapłatę przez powoda kwoty w wysokości 11. 500 zł uiszczonej tytułem wykonania zobowiązania objętego powyższą ugoda. Dodatkowo należy uwzględnić fakt, niekwestionowany w apelacji, iż powyższy tytuł wykonawczy powinien zostać pozbawiony wykonalności w tej części, w której doszło do skutecznego potrącenia po wydaniu tegoż tytułu kwoty należnej B. W. (1) w stosunku do pozwanych w wysokości 2.471,75 zł – a wynikającej z orzeczeń sądów z 2011 r. wydanych w sprawie I C 781/09/S. Wobec tego, po zliczeniu kwoty 11.500 zł uiszczonej przez powoda tytułem zapłaty należności stwierdzonych przedmiotowym tytułem egzekucyjnym oraz kwoty 2.471, 75 zł z tytułu potrącenia, łączna kwota 13971,75 zł stanowi wartość, do której tytuł wykonawczy w zakresie pkt 3 ugody sądowej z dnia 21 grudnia 2006 r. powinien zostać pozbawiony wykonalności, o czym Sąd orzekł, jak w pkt 1 wyroku na zasadzie art. 386 § 1 k. p. c.

Za bezzasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 5 k. c. w kontekście treści ugody, która przewidywała zapłatę całej należności w wysokości 16.557, 95 zł w razie niezapłacenia jednej raty w terminie z opóźnieniem wynoszącym jedynie 2 dni. Nie można dokonywać oceny treści tytułu wykonawczego z punktu widzenia jej zgodności z zasadami współżycia społecznego, albowiem powództwo przeciwegzekucyjne o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie może być oparte na art. 5 k. c. (tak m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1999 r., II CKN 151/98, OSNC 1999/7-8/134 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2002 r., II CKN 943/00, LEX nr 521921, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r. III CZP 78/03, Prok i Pr. – wkł. (...)) . W związku z tym w oparciu o art. 5 k. c. nie jest możliwe konstruowanie żądania pozwu. Przesłanką zaś powództwa opozycyjnego może być art. 840 § 1 pkt 2 k. p. c. Powoływanie się natomiast na zasady współżycia społecznego mogłoby być w takim wypadku uzasadnione jedynie wówczas, gdyby powód powoływał się na okoliczności, które oceniane z punktu widzenia tych zasad stanowiłyby zdarzenie, na podstawie którego zobowiązanie nie mogłoby być egzekwowane, albowiem byłoby ono w danej sytuacji sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (np. po wydaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło takie drastyczne zubożenie powoda, że egzekwowanie stwierdzonego zobowiązania byłoby sprzeczne z art. 5 k. c.). Jednakże z uwagi na art. 5 k. c., nie jest dopuszczalne podważanie powagi rzeczy ugodzonej oraz dokonywanie ponownej merytorycznej oceny roszczenia, które w drodze ugody zostało zatwierdzone przez Sąd. Stosowanie art. 5 k. c. może prowadzić jedynie do czasowego ograniczenia możliwości zrealizowania przysługującego uprawnienia, a takim nie jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Nie można zatem powiedzieć, że tytuł wykonawczy jest sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, ani też jego egzekucja z powodu jego treści. Sąd Najwyższy wyraźnie odróżnia zastosowanie tego przepisu w kontekście ustalenia jego treści oraz wskazania jako podstawy powództwa opozycyjnego, od sytuacji, w których przepis ten wpływa na ocenę okoliczności stanowiących zdarzenie, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k. p. c. Tymczasem powód wskazując, iż zapłacił roszczenie zgodnie z ugoda, a opóźnił się z zapłatą jednej raty tylko o dwa dni, zmierza w efekcie do analizy treści tytułu wykonawczego w oparciu o art. 5 k. c. , co jak wyżej wskazano jest niedopuszczalne.

Powyższe rozstrzygnięcie musiało ponieść za sobą zmianę zaskarżonego orzeczenia także w zakresie kosztów postępowania pierwszo instancyjnego, które należało orzec w oparciu o art. 100 k. p. c. mając na uwadze, iż ostatecznie powód wygrał w 87, 8%. W części zatem, w jakiej proces przegrał tj. w 12, 2 % winien zwrócić koszty poniesione przez pozwaną A. C., które wynoszą 12, 2 % z kwoty 2400 zł (tj. 292, 80 zł) stanowiącej należne pozwanej koszty zastępstwa procesowego obliczone na podstawie §6 pkt 5 rozporządzenia z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461). Konsekwentnie na podstawie art. 100 k. p. c. należało zasądzić od strony przeciwnej przegrywającej w przeważającej na rzecz powoda koszty z tytułu zastępstwa procesowego udzielonego mu z urzędu, stosownie do jego wygranej, a zatem koszty te wynoszą 87, 8 % z kwoty 2952 zł brutto (obliczonej na podstawie §6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

(Dz.U.2013.461), co daje kwotę 2591, 86 zł jaka należy się od pozwanej. W pozostałej natomiast części – tj. w zakresie, w jakim powód reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu przegrał proces -koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa- Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, przy czym kwota ta uległa zmniejszeniu do sumy 360, 14 zł (2952 zł – 2591, 86 zł).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono adekwatnie jak w przypadku kosztów uwzględnionych przed I instancją mając na uwadze, iż wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 14106, 20zł, a powód wygrał w 87, 8 % , co prowadzi do wniosku, iż należy mu się od pozwanych częściowy zwrot kosztów pomocy prawnej należnej reprezentującemu go pełnomocnikowi z urzędu, tj. w zakresie 87, 8 % liczonych z kwoty 1476 zł brutto (tj. 1295,93 zł brutto) obliczonej stosownie do §6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461). Pozostała część nie uiszczonego wynagrodzenia pełnomocnika reprezentującego powoda przed Sądem odwoławczym obciąża Skarb Państwa zgodnie z § 19 w/w rozporządzenia tj. do kwoty 180, 07 zł brutto (jako różnica 1476 l – 1295, 93 zł). Z kolei pozwanej (...) należy się zwrot od powoda kwoty 146, 40 zł stanowiącej równowartość 12, 2 % z kwoty 1200 zł tj. kosztów, jakie pozwana poniosła tytułem zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji zgodnie z §6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461). Natomiast w części, w jakiej powód zwolniony od kosztów sądowych nie uiścił opłaty od apelacji (liczonej na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jako 5 % wartości przedmiotu zaskarżenia), a w jakiej powód wygrał proces (tj. 87, 8 %) koszty te obciążają pozwanych, którzy na zasadzie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych powinni uiścić tę część opłaty od apelacji na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia.

W zakresie, w jakim apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie to jest do kwoty, do uiszczenia której powód jest nadal zobowiązany na podstawie pkt 3 ugody , a więc ponad kwotę 13 971, 75 zł, podlegała ona oddaleniu na zasadzie art. 385 k. p. c.